

KIS LAP

MIKULÁS LÁTOGATÁSA. (Lásd a 4. l.)

A KIS JUCZIKA TÖRTÉNETE.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

ASNAP Juczika aggódva leste Tóni érkezését, midőn behívták Patakiné szobájába, Juczika nem is képzelheté, mit akarnak vele, — de mennyire megijedt, midőn a szobában a szomszéd városbeli aranyivest pillantá meg, ugyanazt, kihez Tónit utasította. Az aranymives, ki igen derék, becsületes ember volt, jelenteni jött, hogy Tóni hozzájött egy aranykereszt elzalogosítása végett... valjon nem-e itt a házban csente el valakitől? A keresztet persze rögtön megismerték s Patakiné így szólt Juczikához:

„Juczika, talán nem is tudod, hogy ellopták aranykeresztcskédet? Tóni, az a gonosz fiu éppen el akarta zálogosítani, de ez a derék ur idehozta. Hanem Ágnes néninek meg ne mondd... szegény, ha tudná, hogy az ő Tónija tolvaj, meghalna szegényében.“

Szegény Juczika hamarjában nem is tudta, mit mondjon; látta, hogy minden ellene fordul s most még a kereszt lopásával gyanusítják Tónit. Csak nem engedheti, hogy ártatlanul gyanusítsák a fiut. Nekibátorodott tehát és szólt:

„A keresztet... Tóni nem lopta... magam adtam neki, hogy adja zálogba.“

„Micsoda? Te magad adtad oda?“ szólt Patakiné haraggal. „Ezt a keresztet, melyet Ilonkától emlékül kaptál! Ez mégis szörnyűség! Hát mire kell neked a pénz?“

Juczika egy szót sem birt szólani. Az öreg asszonyság egészen fölháborodva folytató:

„Látom, hogy hiába pazaroltunk rád minden szeretetet, nem tudod megbecsülni. Most kimehetsz, majd meglátom, mitevő legyek veled.“

A kis leány sápadtan, reszketve távozott. Most már itt van a döntő perc. Vagy ő maga fog elveszni, vagy el kell árulnia Tónit, hadd tudják meg, ki az igazi bűnös. De ekkor ismét eszébe jutott a jó Ágnes néni, akire oly szegény esnék Tónija csuf bűne által; és hátha Tóni is csakugyan inkább vízbe fojtja magát, hogy sem mint tolvajt elfogják? Nem! Juczika rászánta magát, hogy inkább szenved ártatlanul, hogysem másoknak oly szomorúságot okozzon.

Patakiné behívatta Ágnes nénit is és elmondta neki, mit tett az ő kedvence, Juczika. A jó Ágnes néni elszörnyedt s aztán kötelességének tartá viszont elmondani, hogy az a bizonyos arany miként tűnt el minapában, mikor Juczika egy maga volt a szobában. Ez olyan súlyos két bűn volt, hogy Patakiné kereken kijelenté, hogy többé nem tűrheti Juczikát Ilonka közelében s a jó Ágnes néni maga is belátta, hogy Juczikát el kell küldeni a házból. Nagyon sajnálták mindketten, mert igazán szerették az eddig oly jó magaviseletű leányt. Patakiné el is határozta, hogy nem hagyja el egészen Juczikát, hanem gondoskodik számára oly helyről, hol felügyelet alatt nőhet föl.

„Ki hitte volna! Ki hitte volna!“ szökött Ágnes néni sohajtva. „Oly derék becsületes leányka volt, oly jó és szelid! És ilyenre vetemedik . . . lop . . . eladja, amit emlékül kapott!“

Elhatározták, hogy beviszik a leánykát a városba szolgálatba; Ilonkának pedig nem árulják el, miért távozik Juczika, mert a két kis leány testvérként szerette egymást. Ilonkának majd azt mondják, hogy Juczikát tanulni küldték.

Este Ágnes néni megmondta Juczikának, hogy alkalmasint nem sokára távoznia kell a házból. A kis leány megértette ebből, hogy elkergetik s fölindulásában akaratlanul fölkiáltott;

„Ez már mégis sok! Inkább mindent megmondok!“

„Valld meg, leányom, valld meg őszintén,“ szökött Ágnes néni meghatóttan. „Őszinte vallomással enyhíteni fogod a hibát.“

Juczika szólni akart, — de mikor már nyelvén voltak e szavak: „Nem én vagyok a tolvaj, hanem Ágnes néni kedves Tónikája,“ akkor elakadt a hangja. Elfojtá könyeit s csak annyit mondott:

„Én nem vagyok bűnös; de nem szólhatok, inkább szenvedek.“

Aztán szobácskájába sietett s ott zokogott sokáig. Még egyszer meggondolta a dolgot és most is csak azt látta, hogy ha nem akarja megszomorítani és megszégyeníteni azokat, kik vele annyi jót tettek, nem lehet szólnia. Hanem hogy hiába ne áldozza föl magát, tudósítani kell Tónit, ne-

hogy ez elárulja magát s Ágnes néni végre is szégyenbe jusson a rossz fiu miatt. Juczika tehát leült és a következő levelet írta:

„Tóni! Az aranymives idejött az arany keresztrel s a nagyságos asszony és Ágnes néni is azt hiszik, hogy én loptam el az aranyat és azért akartam eladni a keresztet, hogy a lopást eltitkoljam. Elkergetnek a házból, ahol én oly boldog voltam! Egész életem meg van rontva. De nem árultalak el, nem akartam oly nagy bánatot okozni a jó Ágnes néninek, ki nekem második anyám volt. Inkább én szenvedek, mint ő. Most már megvan a baj, nem szükséges magadat elárulnod s megkeserítened a jó Ágnes néni öregnapjait. Hadd higgyen téged ártatlannak.“

„Nem tudom, mi lesz belőlem, de Isten majd megsegít. Nem tettem semmi rosszat és azért hogy miattad szenvedek, csak azt kívánom, hogy javulj meg és szerezz örömet a jó Ágnes néninek.“

„Ne felelj levelemre semmit, mert elárulnád magadat.“

Juczika.“

A kertész legény, ki nagyon szerette Juczikát, megígérte, hogy másnap korán hajnalban elviszi a levelet Tóninak.

Másnap Juczika szemei ugyancsak ki voltak sirva; de már nem könyezett. Délben Ágnes néni tudtára adá, hogy ma nem mehet el, mert a kocsi oda van; Ilonkát vitte Somfalvára. Ennek hallatára Juczika minden erőlködése daczára zokogásra fakadt.

„Azt sem akarják engedni, hogy bucsut vegyek Ilonka kisasszonytól! Talán soha sem látom többé!“

Ágnes néni sohajtva távozott.

Juczika nagy szomoruan összerakosgatá holmiját s mikor ezzel elkészült, busan ült le és gondolkodott, mi lesz most már belőle. Nem is hallotta, hogy léptek közelednek, csak akkor rezzent föl, mikor az ajtó megnyílt s belépett Patakiné, Ágnes néni és utánok Tóni. A fiu egészen meg volt zavarodva, sápadozott, reszketett s midőn Juczikát megpillantá, odarohant s térdre borulva, mondá:

„Oh, bocsáss meg, Juczika! Miattam szenvedtél, kész lettél volna föláldozni magadat! De én ezt

nem türhetem, én vagyok a bűnös, megvallom akármilyen büntetés érjen is. Csak te bocsáss meg, jó Juczika!“

A kis leányt e szavak annyira meglepték, hogy szólni sem tudott. De nem is volt szükséges, mert akkor hozzálépett Patakiné és így szólt:

„Mindent tudunk, kedves gyermekem! Tóniban volt annyi becsület, hogy eljött és mindent megvallott s megmondta azt is, mért nem szóltál, hogy nem akartad megszorítani Ágnes nénit. Nemes szívű, derék gyermek

vagy és mától fogva leányommá fogadlak, ezzel nyujtok kárpótlást a szenvedésért, melyet okoztunk neked.“

Hát Ágnes néni? A jó Ágnes néni szólni sem tudott, hanem karjaiba ölelte a kis leányt s össze-vissza csókolta. Hiszen ő miatta akarta Juczika az áldozatot hozni, őt karta megkímélni a bánattól; tőle érdemel most legtöbb szeretetet.

A boldogság és megelégedés viszontért a patakfalvi kastélyba. Ilonka és Juczika mint testvérek nőttek fel s májajoknak és Ágnes néninek sok örömet okoztak.“

Tóni ez esemény után nagyon megváltozott, a könnyelmű, renyhe fiuból komoly, iparkodó ifju lett s most látogatást tesz a patakfalvi

kastélyban, Juczika és Ilonka mint harmadik testvért fogadják s gyakran visszaemlékeznek azon válságos eseményre, melynek köszönhetik, hogy most oly boldogan élhetnek együtt.

MARI NÉNI KÖNYVÉBŐL.

A szó olyan mint a tűz. Okosan ha élsz vele, áldás; ha játszol vele, kiszámíthatlan baj keletkezhetik belőle.

*

Nem mind halad, a ki szalad.

A TEKNŐSBÉKA ÉS A NYUL. (Lásd a 107. l.)

NAGYAPA KARSZÉKE.

— Beszélyke. —

DE KEDVES nagyapa!“ szolt a kis Béla, „mert tartja még mindig itt a szobában ezt az ócska karszéket? Olyan kopott, olyan csunya!“

„Aztán olyan rozzant is már, hogy nem is merek beleülni; félek, hogy mindjárt összedől,“ tevő hozzá Rózsika. „Bizony már ki kellene dobni, nem illik ide a szobába.“

„Nem, nem! Ne bántsátok az én karszékemet! Mig élek, látni akarom . . . ha tudnátok, milyen emlék fűződik hozzá, talán ti sem kívánnátok kidobni a szegény öreg butort. Nélküle most talán nyomorúságban élnétek, nem ilyen kényelmes szép házban.“

„Hogyan? Miért? Mondja el, kedves nagyapa!“

„Régi történet az nagyon, kedves gyermekeim, — hatvan évvel ezelőtt történt, mikor én még olyan tiz éves kis fiu voltam, mint most te, Béla. Édes atyám katonatiszt volt, huszárkapitány, de mert hosszú, csöndes béke uralkodott, itt élt ebben a faluban, de nem ebben a házban. E helyen eg régi rozsz házacska állott s atyám egy izben elhatározta, hogy ide szép kastélyt épített.

Föl is épült a szép ház, ez, melyben most vagyunk: de atyám kissé rozsul számított, több pénz kellett, mint előre gondolta és így kénytelen volt nagy összeget kölcsön venni egy ismerősétől, a gazdag, fősvény Erdeitől, kinek nagy kamatot fizetett a pénzért. Ezt én persze akkor mind nem tudtam, nem is értettem volna; csak később mondta el édes anyám; de arra világosan emlékszem, midőn egy napon az öreg Erdei ismét hozzánk jött s egy ideig atyámmal a szobába zárkozott és

mikor aztán távozott, atyám látható örömmel mondá nekünk:

„No végre tisztában vagyok ezzel is! Visszafizettem pénzét.“

Azután egy-két évig csöndeskén éltünk, én a szomszéd városkában iskolába jártam s a szünnapokra

szorgalmasan haza járogattam. Ilyenkor sok egyéb közt abban is nagy mulatságom telt, hogy bámulgattam atyám szobájában a sok furcsa butort. Különösen kedve telt benne, hogy mindenféle különös asztalokat, székeket csináltatott, melyek mindegyikének volt valami titkos rejteke, fiókja; de ezt csak ő maga ismerte és legföljebb még a vén Gáspár, atyám huszársja, ki már husz esztendő óta hiven szolgált nála. — Egyszerre azonban hirtelen szomorú napok

A SZEGÉNY EMBER TYUKJA (Lásd a III. l.)

következtek be. Háboru tört ki s atyám az ő öreg huszárával, Gáspárral berukkolt a hadsereghez. Sokat sirtunk a bucsuzás napján, de végre is el kellett válni. Utoljára még így szólt hozzám:

„Ezt a karszékot neked hagyom azon esetre, ha valami balszerencse érne a csatában. Őrizd hiven, ez drága butor.“

Nem tudtam, mit ért e szavak alatt, de megfogadtam, hogy gondját viselem az ő kedves karszékének. Aztán lóra ült és elvágatott.

Ah, nemsokára gyászhir érkezett: atyám az első csaták egyikében halálosan megsebesült és hősiessé halállal kimult. Mennyit sirtunk, én meg édes anyám! Még az a vigasztalásunk sem volt, hogy utolsó perceiről hallhattunk volna valamit, mert az öreg Gáspár mint afféle kurucz huszár tovább is részt vett a háboruban és messze kint járt a sereggel idegen országokban.

Mélyen gyászolva, visszavonultan éltünk, midőn alig néhány héttel a szomorú hírt után egy napon meglátogatott az öreg Erdei, az, kinek hajdan atyám adósa volt. Midőn elment, anyám még sápadtabb volt, mint rendesen és hangos zokogással omlott egy székre.

„Kedves jó mamám, mi bajod? Mi történt?“ kérdém ijedten hozzázaladva.

„Végünk van . . . kedves, szegény fiam! Árva gyermekem! Mi lesz belőled!“

„Oh Istenem, mi történt!“ kérdém bámulva.

„Nagy baj, igen nagy baj, kis fiam. Tönkre vagyunk téve, koldusok vagyunk! Atyád adósa volt az öreg Er-

deinek nagy összeggel, tizenkét ezer forinttal és most ez a rozszlelkű ember az állítja, hogy atyád nem fizette vissza a tartozást!“

„De hiszen az hazugság!“ kiáltám, „én jól emlékszem, most két éve szegény jó papa egy napon mondta nekünk, hogy visszafizette.“

„Ugy van, visszafizette, de az írást erről nem tudom megtalálni sehol. Ezt valamiképp megtudta az a gonosz ember s most fenyeget, hogy ha nem fizetünk újra, kidobat házunkból.“

Elképedve hallottam e rémhírt, mely csakhamar meg is valósult. Egy napon sok ember gyűlt össze az udvaron, a bíró, jegyző s más hivatalos emberek mindent összeirtak s kezdtek eladogatni; aki többet ígért, annak adták. Én és édes anyám sirva álltunk egy sarokban, a ravasz Erdei pedig elégedetten járt fel s alá; a házat ő vette meg oly potom pénzen, hogy még az adósság sem futotta ki belőle. Aztán kezdtek ellicizitálni a butorokat. Mikor atyám szobájára került a sor, rémülve láttam, hogy elveszik azt a nagy karszékot is, melyet atyám reám bízott, hogy gondját viseljem. Odaugrottam s haragosan kiáltám:

„Ezt a széket ne bántsák! Ezt kedves jó atyám nekem hagyta emlékül; nem engedem, hogy elvigyék.“

„Csöndesen, kis fiam!“ szólt a bíró. „Ha meg akarod tartani, vedd meg, szabad többet ígérned, mint amit más vevő adna.“

Eszembe jutott, hogy van öt darab fényes aranyom; születésem napjára,

még a jól letett vizsgák után kaptam ajándékba. Elhatároztam, hogy odaadom.

„Jól van“, mondám, „hát megveszem.“

Azután kikiáltották, hogy a szék ára husz forint, — ki ad többet? A ravasz Erdei épen akkor nem volt a szobában, a többi emberek pedig megszajnáltak engemet s egyikök sem szólt. Odaadtam négy aranyat és a karszék enyém lett.

Mikor a széket, az egyetlen tárgyat, melyet egész vagyonunkból megmentettünk, kivitettem, szembe jött a ravasz Erdei s dühösen rám kiáltott, hogy merem a széket elvitetni.

„Megvettem, most az enyém,“ felelém.

„De nem lehet! Nem szabad egy darab butort sem elvinnetek. Azt nem engedem,“ szólt s egészen elkékült.

„Már azt megengedi,“ szólt közbe a bíró; „e kis fiu a maga pénzén megvette, tehát az övé.“

A ravasz öreg néhány perczig még dühöngött, aztán nyájasan hozzám jött és hízkelve mondá:

„Lásd kis fiam, ez a karszék nekem igen tetszik, add el nekem, adok érte száz forintot.“

„Nem adom ezerért sem, tizezerért sem!“ felelém s ott hagytam.

Még ugyanaz napon átköltöztünk édes anyámmal a szomszéd faluba s ott bizony meglehetősen szegényesen éldegéltünk tovább egy esztendőnél. Egy hideg téli este azonban hirtelen kopogás hallatszott az ajtón s midőn kinyitottuk, a vén Gáspár lépett be, atyám

hű huszárja, ki hazatért a háborúból. Könyezve beszélt el, miként esett el atyám a csatában, aztán elmondta, hogy régi házukban keresett, de ott megtudta, mi történt velünk.

„Pedig az gonoszság attól a gaz uzorástól,“ folytatá a jó öreg. „Én magam is tudom, hogy a kapitány ur visszafizette adósságát.“

„Ugy van, jó Gáspár, de nem találjuk az irást róla,“ szólt anyám. „Koldusok vagyunk, régi gazdaságunkból nem maradt semmi, csak ez a karszék, melyet kis fiam megvett, hogy legyen valami emléke atyjától.“

Alig hogy a vén Gáspár meglátta a nagy karszéket, fölugrott, ujjongott, tánczolt örömeiben s már azt hittük, megtébolyodott.

„Hiszen így minden jól van!“ kiáltá. „Emlékszem, hogy vitéz gazdám különösen ennek a karszéknek egy rejtékébe szerette eldugni legfontosabb irásait. Bizonyosan benne lesz a gaz Erdei nyugtatványa.“

Ezzel a vén huszár odaugrott s a széknek egyik karján levő, oroszlánfőt ábrázoló gombot nagy erőfeszítéssel lecsavarta. S ott a szék karjában nagy lyuk látszott és benne egész csomag irás. Gyorsan átnéztük és csakugyan — közte volt egy nyugtatvány, melyben Erdei elismeri, hogy a tizenkétezer forintot visszakapta.

„Ezért nem akarta tehát, hogy elvigyem e karszéket,“ kiáltám örömmel. „Valahogy megtudta a titkot s félt, hogy rájövünk! Mily boldog vagyok, hogy megtartottam, amit jó atyámnak ígertem!“

Másnap édes anyám az öreg Gáspárral bement a városba egy ügyvédhez, — és nemsokára a ravasz Erdeit csufosan kikergette a bíróság házunkból s mi visszaköltöztünk s most itt éltek nyugodtan még ti is, kedves unokáim. Lássátok, ezért őrzöm a karszöket; míg élek, látni akarom magam mellett.“

Igy végezte beszédét az öreg ur s a gyermekek. meghatottan ígérték, hogy most már ők sem fogják többé bántani azt a szegény ócska butort.

ANDORKA ÉS A MIKULÁS.

(Képpel a czimlapon.)

ANDORKA szép és derék fiucska volt, ámbar kissé el volt kényeztetve és ezért kissé önző is, úgy hogy mindig csak magára gondolt s nem ritkán kedvét lelte abban, hogy másokat boszantgasson. Egyetlen gyermeke volt vagyonos szüleinek s ebből megmagyarázható, hogy kissé elkényeztették.

Lakásuk egy vidéki városkában volt. Nyáron át Andorka kísétált a kertbe, mezőre, pillangókat fogdosott; de a telt még talán jobban szerette, mert ekkor lehetett jegen csuszkálni, korcsolyázni, hóbabát csinálni; de legfőképp azért örült a télnek, mert mindjárt a tél elején, december hatodik napján van szent Miklós napja, vagy, mint közönségesen nevezik, a Mikulás. Ez éjt pedig Andorka mindig türelmetlenül várta, mert a Mikulás, ki a jó gyermekek barátja és védője, minden

évben meg szokta látogatni Andorkát s tele rakta harisnyáját mindenféle szép játékszerekkel. Milyen öröme volt Andorkának, midőn reggel meglátta a sok gyönyörű ajándékot, lapdát, lovacskát, czukros süteményt és másegyebet! Nem csoda tehát, hogy pontosan emlékében tartotta Mikulás napját már négy éves kora óta, a mikor tudniilik először talált e nap reggelén egy mulatságos Paprika Jancsit és még más játékszereket is ágya mellett a harisnyában. (Lásd a képet a czimlapon.)

Egyszer ismét reménykedve várta Andorka a Mikulást s mikor végre előestéje megérkezett, a kis fiu alig találta helyét; jó kedvében össze-vissza futkosott az egész házban s szeretett volna már lefeküdni és aludni, hogy mentül hamarább jöhessen a Mikulás. De még nem volt itt a lefekvés ideje s Andorka hamarjában nem talált más mulatságot, mint hogy kiment a konyhába s ott boszantotta Borist, a kis szolgálót. Szegény Boriskának egy üvegdarab ment a lábába, úgy hogy nagy daganata támadt s ezért fájós lábán nagy papucsosal sántikálva csozogott ide-oda. Boris persze nem igen várta a Mikulást s ha a jó szent talán akarta volna is meglátogatni, bizony hasztalan tette volna, mert Boriska cipője, harisnyája lyukas volt és így bizonyosan minden kihullott volna belőle, amit a jó szent belerak. Hanem hát Boriska nem is számított erre, legnagyobb baja most a fájós lába volt, meg az, hogy szeretett volna távol lakó

(Folytatása a 106. lapon.)

ÉLET ÉS HALÁL KÖZT. (Lásd a 110. l.)

(Folytatás a 104. laphoz.)

szegény édes anyjának levelet írni, de írni nem tudott és senkit sem mert kérni, hogy írjon helyette. Ekképen a kisleány meglehetősen szomorú volt midőn Andorka a konyhába jött és „csak tréfából“ boszantgatni kezdé Borist, utánozta, miként csoszog a papucsban s az öreg szakácsné majd megszakadt nevetésben. Borisnak persze nem igen tetszett az ilyen tréfa s utoljára sirva fakadt, mire aztán a mama kijött a szobából és bevezette Andorkát, kissé komoly hangon mondván neki:

„Ideje lefeküdnöd ... hanem ha ilyen rossz tréfákat csinálsz, bizony alig érdemled, hogy a jó Mikulás meglátogasson.“

Andorka kissé szégyenkezve lefeküdt s fáradtan a sok szaladgálástól, csakhamar elaludt. És ekkor sajátságos egy álma volt. A kályhából, a kéményen át egy öreg ember lépett a szobába, — maga a Mikulás. Egyik kezében nagy zsák volt, tele ezerféle játékszerrel, egy másik zsák a hátára volt kötve s övéről, karjáról is tarka pojazák, trombiták, dobog függtek, nyilván csupa ajándéknak szánt portéka jó gyermekek számára. Azonban a másik kezében kevésbé mulatságos tárgyat tartott, t. i. vesszőt, melynek az a tulajdonsága, hogy rögtön lángpirossá válik, mihelyt a Mikulás rossz helyen jár, azaz olyan szobában, hol rossz gyermek lakik. És éppen most, — Andorka nagy szepegve látta, — a vessző hirtelen vörösödni kezdett! A jó öreg szent azonban nem vette rögtön észre, hanem Andorka ágyához közeledett.

„Aha, ez itt a harisnyája ... no, tegyük bele valami szépet ... hadd legyen öröme,“ dörögé Mikulás.

Azonban éppen azon pillanatban, midőn egy csapat szép kis katonát akart a harisnyába dugni, tekintete az izzó vörös vesszőre esett.

„Ohó, itt baj van!“ dörögé Mikulás. „Ez a fiú rossz volt ... lássuk csak ... persze! Most jut eszembe! Hiszen éppen ma este sirásra fakasztotta a szegény Boriskát, ki pedig különben is oly nagyon szenved, mióta az üvegdarab megsértette lábát. No megállj! Majd megtudod te is, mi az, ha valakinek üveg megy a talpába.“

Ezzel egész marok éles, törött üvegdarabot vett elő zsákjából s Andorka harisnyájába dugta, aztán hirtelen bebujt a kályhalyukba és eltűnt, Andorka pedig az ijedtségtől egészen mereven feködt ágyában.

Reggel, midőn fölébredt, oly élénken emlékezett vissza Andorka az álomra, hogy akaratlanul is odasietett a harisnyához, valjon csakugyan benne vannak-e az üvegdarabok. Titkon reménykedett, hogy egyebet, szép játékszerket fog találni, — de mekkora volt csalódása és szomorúsága: a harisnya üres volt, egészen üres! Andorka keserves zokogással borult ágyára és sokáig sirdogált, míg végre eszébe jutott, hogy fel kell öltöznie, mert különben elkésik a reggelitől.

Nekifogott tehát, de — jaj! Mi ez? Midőn az egyik harisnyát fölhozta, hirtelen valami hideg, kemény tárgyat érzett a talpa alatt. Rémülten fölsikol-

tott, oly
beszaladt
baja eset

„No
kérdé a
„Jaj
kiáltá A
aztán né
sérülés s

A p
belenyul
elő belö

„Ez
fiam. L
vagy ar
számodr

Egysz
gad
egy jó
tulajdo
a fogat
mig az
nyira n

A
nyul c
s egész
épen c
kezdet
dolván

„
nős b
hagyla
C
ette,
hagyt

tott, oly hangosan, hogy szülei ijedten beszaladtak, gondolván, hogy valami baja esett.

„No, mi baj? Miért kiáltoztál?” kérde a papa.

„Jaj ... az üveg ... a lábam!” kiáltá Andorka s leveté a harisnyát, aztán nézegette lábát. De a lábán semmi sérülés sem látszott.

A papa aztán fölvette a harisnyát, belenyult s egy fényes aranyat huzván elő belőle, így szólt:

„Ez egy valóságos arany, édes fiam. Lásd, azt hittük, hogy te már nagy vagy arra, hogy játékszert vegyünk számszámodra; ezért hát egy fényes ara-

nyat adtam, hogy vásárolj rajta, amit akarsz. De hát mi bajod? Mi történt veled?”

Lassanként elmondta Andorka, mit álmodott s mért hitte, hogy üvegdarab ment a lábába. A jó apa aztán komolyan megmagyarázta, mily helytelen dolog az, ha valakit bántunk és bosszantunk. Andorka pedig annyira szívére vette a dolgot, hogy szülei engedelmével az aranyon ruhácskát, kendőcskét vásárolt Boriskának, ki aztán nemcsak megbocsátotta neki, hanem sokáig hálásan emlékezett vissza a Mikulás napjára.

A TEKNŐSBÉKA ÉS A NYUL.

(Képpel a 100. lapon.)

Egyszer a teknősbéka és a nyul fogadtak, melyikök jut el hamarabb egy jó távol kitűzött célhoz. A nyul tulajdonképen nem is vette komolyan a fogadást, csak nevetett rajta; hiszen míg az a szegény teknősbéka egy-két lábnyira mászik, ő, a nyul, husz ölnyire ugrik.

A teknősbéka csak hagyta, hogy a nyul csufolódjék, szépecskén megindult s egész erejéből iparkodott előre. A nyul épen egy jóízű füvecskét talált s azon kezdett lakmározni, ilyenformát gondolván magában:

„Csak erőködjél te szegény teknős béka! Mindjárt ugrom egyet s elhagylak.”

Csakugyan, amint a füvecskét megette, egy percz alatt ulólerzte és el is hagyta versenytársát. Utközben aztán

ismét jó kövér levelű növényt talált s megint hozzálátott egész kényelmesen az evéshez. A teknősbéka mindezt látta s nem szólt semmit, csak iparkodott előre. A nyul annyira belemerült a lakmározásba, hogy észre sem vette mikor a teknősbéka elhaladt mellette. Végre aztán megint a fogadásra gondolt s néhány ugrással ismét eléje akart kerülni a teknősbékának, — de a teknősbéka épen ekkor ért oda a célhoz és megnyerte a fogadást.

Már most belátta a nyulacska, hogy az elbizakodottság mindig árt és a tehetség magában nem elég, hanem kell hazzá szorgalom, pontosság is, mert e nélkül vereséget szenved sokkal gyengébbtől is, ha a gyengébb fél: komolyan, buzgón törekszik előre.

SÓLYOMVADÁSZAT
A
RÉGI KORBAN.

HAJ DANÁBAN, a régi századok
ban a vadászatnak több olyan
módja divatozott, mely most

ma
me

va
ni
ur
so
pé
ku
is
II.
lye
ho
eg
lyo

ga
ma
me
oly
gy
de
lá
mo

már nem szokásos. A hajdani nagy urak különösen a sólyomvadászatot szerették, t. i. betanított sólymokkal fogták el a levegőben röpkedő madarakat, melyeket nyíllal lelőni nagyon nehéz lett volna. A sólyom rendkívül gyors röptű, éles szemű és erős madár s ha jól be volt tanítva, biztosan megfogta az áldozatot.

Minden nagyobb ur tartott külön vadász mestert, ki értett a sólyom betanításához. Az ilyen sólymot aztán az urak karjokon magukkal hordozták, sokszor még a templomba is és ünnepélyes alkalmaknál egymásnak ajándékkul adták. A jól betanított sólyom drága is volt s a történelemből is tudjuk, hogy II. Lajos magyar király, ki szenvedélyes barátja volt a sólyomvadászatnak s hozzá könnyelmű, gondatlan ifju volt, egy ízben 40,000 aranyat adott egy sólyoméért.

A sólyom betanítása nagy fáradsággal járt. Mivel nagyon vad természetű madár, egészen kicsiny korában kellett megszelidíteni és betanítani. Ez pedig oly módon történt, hogy a sólymot nagyon éhezették, kinozták, nem engedték nyugodnia sem éjjel, sem nappal, lábait bőrtokba dugták, hogy ne karmolhasson s a szelidítő mindig kezében

hordozta. Ha harapni akart, bőr álarczot huztak fejére, úgy hogy semmit sem látott. Mikor végre nagyon kimerült és megéhezett, szépen engedelmeskedett szelidítőjének és jutalmul kapott eledelt. Azután kezdték tanítani a vadászatra. Egy darab fára madártollat kötöttek s ezt távolról mutatták a sólyomnak; a sólyom lábára azonban hosszú, erős zsinór volt kötve, melynek végét a szelidítő tartotta kezében s ha a sólyom nem akart visszatérni a szájába kapott tárgygyal, erővel visszahúzták; ha pedig engedelmeskedett a hívásnak, hust kapott jutalmul. Később aztán eleven madarakra bocsátották, de még mindig pórázra kötve s midőn már annyira betanult, hogy az eleven madarakat önkénytel elhozta gazdájának, akkor ért véget a tanulás — a sólyom alkalmas volt a vadászatra.

A sólyomvadászatot a nők is nagyon szerették s urak asszonyok, leányok is nagy társaságban lovagoltak ki vadászni. A sólymokat vagy az apródok vitték, vagy maguk az urak s ilyenkor a sólyom szemei el voltak fődve és csak akkor vették le fejéről az álarczot, mikor megmutatták neki a madarat, melyet el kell fognia. A sólyom aztán villámgyorsan fölrepült s rácsapott a szegény áldozatra, melyet többnyire még élve hozott el gazdájának.

Jelenleg a sólyomvadászat Európában már sehol sem divatos; de Ázsiában még nagyon kedvelik, különösen Chinában, Japánban és Perzsiában.

ÉLET ÉS HALÁL KÖZT.

(Képpel a 105. l.)

ÉSZAK felől fagyos szél fú,
Zúgva hajt át a mezőn,
A vén fát is legörbíti
A lombtalan nagy erdőn.

Nem hullámzik már fodorka
A tó fényes tükörén —
Jég képződik medenczéje
Egykor virágos körén.

A jég vékony, gyöngye volt még.
Nem szállt rá madárka sem.
Csak a kavics siklott gyorsan
A sikos uj lemezen

S kicsi Dorka mégis ráment
Korcsolyázni rajt vigan —
De csak egyet lépett s máris
— Szörnyű!... a tóba zuhan.

Nem volt ugyan mély a víz ott,
Ám dermesztőleg hideg —
Dorka eszméletét veszti,
Elalél, alig liheg.

S mert a nagy csapásban mindig
Kis szerencse is akad :
Ugy esett, hogy az öreg csősz
Épen arra elhaladt.

Általvetőjét ledobta
S a tóba rohant legott —
Még ilyen halacskát bizony
Az öreg sohsem fogott.

És hogy ránéz, így kiált fel :
„Ejnye mi ez ? Ni bizony !
Isten engem ! Soha ilyet !...
Hisz ez Dorka kisasszony !“

Gyorsan az ölébe kapja
S a hogy vén lábától telt
A felszögre, Dorkákékhöz
Nagy czammogva sietett.

Eszméletlenül fektették
Le az ájult gyermeket,
Ki jó anyja siralmára
Árva szóval sem felelt.

„Kis leányom, Dorka lelkem,
Eszmélj, szólj én gyermekem !
Nem haragszom, nem büntetlek,
Óh, csak felelj már nekem !“

De a Dorka mereven nyúlt
Kis ágyacskájában el —
S bár biztatja édes anyja,
Egyre hallgat, nem felel.

„Orvost, orvost, gyorsan orvost !
Fussatok, szaladjatok !
Ha nem jön mindjárt segítség
Én is mindjárt meghalok !“

A cseléd hiába futott,
Segélyt, vigaszt nem hozott —
Mert az orvos nem volt otthon,
A szomszédba utazott.

Ekkor lép be Mari néni.
Ki sokat tud, tapasztalt.
Számталant mentett ő már meg
Kiráól azt hívék : meghalt.

„Gyorsan hozzatok csak jeget.
Keze, lába bár hideg :
Van még életszikra benne,
Kicsi keble még piheg !“

S Dorka halántékát jéggel
Mari néni dörzsöli
S im egyszerre ég szín szemét
Kis Dorka fölemeli.

„Hol vagyok ? Mi történt velem ?
Te vagy, édes jó anyám ?
S ez itt Mari néni, ugy-é ?
S az ott néném, a Jolán ?“

Hogy is... Hol is? Én nem tudom...
 Mit művelnek én velem?
 Olyan bágyadt vagyok... Hah! Már
 Mindenre emlékezem!

Ujból elalél a gyermek
 És mély álomba merült,
 Melyből másnap ébredett csak...
 Megmentése sikerült.

Csak azután borult sirva
 Édes anyja nyakába
 „Tudsz-é megbocsátni?!“ Anyja
 Így vágott a szavába:

„Adjunk hálát az istennek!
 Hogy jeget teremt vala —
 Ez is csak üdvödre szolgált...
 Megjavultál általa!

A SZEGÉNY EMBER TYUKJA.

(Képpel a 101. l.)

Egy szegény embernek volt hajdan egy tyukja, mely minden nap arany tojást tojt, úgy hogy ennek árából a szegény ember tisztességesen megélhetett. Hanem utoljára az ember megunt, hogy csak egyenként kapja a tyukocskától az arany tojást; szeretett volna egyszerre nagyon gazdag lenni s olyanformát gondolt, hogy biz' ő leöli a tyukot s kiveszi belőle egyszerre valamennyi arany tojást.

Fogta tehát a tyukocskát és megölte, — de nem talált benne semmit. És így aztán vége volt a tyuknak is, nem adhatott többé gazdájának minden napra egy-egy tojást s a szegény ember keservesen megsiratta esztelen cselekedetét.

Igy jár, aki nem tudja fékezni kincs-szomját. Midőn egyszerre sokat akar markolni, elveszti azt a keveset is, amiye addig volt.

TÜKÖR ELŐTT.

(Képpel a 112. l.)

MOND meg mamám, édes,
 Mi ott az a fényes?
 Pompás ablak az, igazán.
 Belenéznek, édes mamám!

Emelj oda, kérlek,
 Hogy beléje nézzek,
 Nini, bodri kicsi leány
 Nézeget ki onnan reám.

De csak csinos baba
 Van itt az ablakba!
 Olyan cukros, olyan kedves —
 Ha én ugrálok, ő repdes.

Eszem a kis képed!
 Hogy is hínak téged?
 Lám, én Klárrika vagyok
 Édes mamámé vagyok.

Idres-bodros szószke,
 A szobámba jöszte!
 Van játékom ezer fajta,
 Kis tűzhelyem, főzünk rajta.

Ottan a sarokban
 Hajas babám sok van,
 Van olyan is, aki beszél,
 Jó dalám is, aki mesél.

Kérd meg kis anyádat,
 Meg a jó dadádat
 Eresszenek által hozzám,
 Játsszunk együtt, te szép kis lány!

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

A hármas jutalmu pályaföladásra csak most kezdenek gyűlni a verseny-munkálatok, úgy hogy — mentől többnek akarván alkalmat nyújtani a pályázásra — a nyertes munkálatok közlésére csak a 9-ik számban keritek sort. Hát ha akkor találna jönni a legjobb, mikor a jutalmak már oda lesznek ítélve! Igazságtalan pedig semmi áron nem akarok lenni.

A 8-ik számban fogok válaszolni a legutóbbi posta óta érkezett levelekre.

Addig is, a jó Isten veletek!

TÜKÖR ELŐTT. (Lásd a III. 1.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, bálvány-utca 9. sz.
Nyomatott Deutsch testvérek könyv- és könyvmdai műintézetében Budapesten. Ára negyedévre 1 frt. 20 kr.
Megjelen hetenként egyszer 16 oldalon.